

Kur'an'ın Kalbi

Kur'an'da Geçen Kalp Kelimelerinin Tahlili

İsa İlhan

Kur'an'ın Kalbi

İsa İlhan

Kapak Tasarımı

Esmâ Nur Ayşe Çelik

Mizanpaj

Dr. Enes Başak

Editör

Dr. Enes Başak

1. Basım, Aralık 2020

SAGE Yayınları

Baskı ve Cilt:

SAGE YAYINCILIK VE MATBAACILIK

Kazım Karabekir Cad. Kültür Çarşısı Kat: 2

No: 7/101-102-103

İskitler/Ankara

Tel.: 0312 314 00 02/05

bilgi@bizimdijital.com

Önsöz

Kur'an-ı Kerim, indirildiği günden bugüne asırlardır Müslümanların elinde, dilinde ve gönlünde mümtaz bir yere sahiptir. İslam dininin hemen birçok kaidelerini barındırır, ilk indirilen emir olan “Oku” ile muhataplarının sinesinde derin bir yer edinir.

Kur'an-ı Kerim için birçok tefsir, meal ve çeşitli çalışmalar, incelemeler yapılmıştır. Tüm bunların amacı Kur'an'ın daha iyi anlaşılmasını sağlamaktadır. Bazı derin gözler ve ruhlar, herkesin göremediği şeyleri görmüş ve bunları herkesin görmesi için de eserler yazmıştır. Allah hepsinden ebeden razı olsun.

Bu çalışma, Kur'an-ı Kerim'de geçen “kalp” kelimelerinin tamamını inceleyerek okuyucuya bu anlamda kapsamlı bir değerlendirme yapma imkânı vermektedir. Daha iyi okuma ve değerlendirme açısından eser 29 bölüme ayrılmıştır. Çalışma, Silopi Başverimli Beldesi merkez camii imamı ve Hz. Ömer yatılı erkek Kur'an kursu öğreticisi İsa İlhan tarafından hazırlanmış olup eserin yazımında çeşitli kaynaklardan faydalanılmıştır. Bu kaynaklar bölüm sonlarında verilmektedir.

Eseri hazırlayan ve ilim deryasına bir katre olarak kazandıran İsa İlhan'dan Allah ebeden razı olsun. Her harfi, okuyana da yazana da binler ecir versin inşallah.

İyi okumalar dilerim.

Dr. Enes Başak

Aksaray

Aralık 2020

İçindekiler

1) <i>Kalbi Selim</i>	7
2) <i>El Kulubül Müellefe</i>	9
3) <i>El Kulubül Haşiyeye</i>	13
4) <i>El Kulubül Rauf ve Rahim</i>	17
5) <i>El Kulubül Mü'min</i>	19
6) <i>El Kulubül Tahir</i>	21
7) <i>El Kulubül Haif</i>	23
8) <i>El Kulubül Mütteki</i>	26
9) <i>El Kulubü s-sağiyetu</i>	27
10) <i>El Kulubül Akıl</i>	28
11) <i>El Kulubül Mutmainne</i>	29
12) <i>El Kulubül Merbut</i>	31
13) <i>El Kulubül Munib</i>	33
14) <i>El Kulubül Merid</i>	34
15) <i>El Kulubül Kasi</i>	37

16) <i>El Kulubül Zaiğ ve Zair</i>	40
17) <i>El Kulubül Mahtum</i>	41
18) <i>El Kulubül Metb-u</i>	42
19) <i>El Kulubül Muteşabihe</i>	45
20) <i>El Kulubül El Masrufe Anil Hakki</i>	46
21) <i>El Kulubül Mütekebire</i>	47
22) <i>El Kulubül Mutasadiye</i>	49
23) <i>El Kulubül Mukafiletu</i>	52
24) <i>El Kulubül Müşami-ez</i>	53
25) <i>El Kulubül Münafik</i>	54
26) <i>El Kulubül Lahiyetu</i>	55
27) <i>El Kulubül Muhtaze</i>	56
28) <i>El Kulubül Murtabe</i>	57
29) <i>El Kulubül Muhbit</i>	58

1) Kalbi Selim

Kalb-i Selim: temiz vicdan, bozulmamış saf kalp ve sağduyu anlamlarına gelir.

وَلَا تُخْزِي يَوْمَ يُبْعَثُونَ ﴿٨٧﴾

يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ ﴿٨٨﴾

إِلَّا مَنْ آتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ ﴿٨٩﴾

“İnsanların diriltileceği gün ve Allah’a temiz bir kalple gelenler dışında malın da çocukların da fayda vermeyeceği gün beni mahcup etme!” (Şuara Suresi, 87-89).

Müfessirler, 89. ayette “temiz bir kalp” diye çevirdiğimiz “kalb-i selim” tamlamasını şu manalarda yorumlamışlardır: Şirk ve şüpheden arınmış, iman esaslarına samimiyetle inanmış, manen sağlıklı (İbn Kesîr, VI, 159), kötülüklerden korunmuş (Esed, II, 749), sünnete gönülden bağlı olup bid’atlardan uzak duran, mal ve evlât sahibi olduğu için şırmarmayan bir kalp (Şevkânî, IV, 103). Râzî’ye göre bu konudaki görüşlerin en doğrusu, kalb-i selimi, “Cehaletten ve kötü huylardan arınmış kalptir” diye tanımlayan görüştür (XXIV, 151).

Müminin kalbi, selim olan kalptir. Kalb-i selim, Allah’a teslim olup selâmet bulmuş kalptir. Hastalısız kalptir. Kalb-i selim, Sevgili Peygamberimizin (sav) müminin kalbi olarak tanımladığı, ‘Allah’tan korkan, tertemiz kalptir. Bu kalpte günaha, zulme, kine, hasede yer yoktur” [1]. “Kalbini yalnızca imana tahsis eden, kalbini selim, dilini sadık, nefsini doymuş, ahlâkını düzgün kılan ve kulaklarını hak yolunda haberci, gözlerini kalp izinde bekçi kılan kişi kurtuluşa ermiştir. Kalbini, ilâhî güzelliklerin dolup taşıdığı bir kap hâline getiren kişi kurtuluşa ermiştir” [2]. İnsanın ahrette selâmete ermesi ancak

kalbin imarıyla, gönül terbiyesiyle mümkündür. Kalbin şirk, küfür, nifak gibi hastalıklardan salim olmasıyla mümkündür. O gün ne suretlere bakılır, ne de mallara. O gün ancak kalplere ve amellere bakılır” [3]. “O gün, ne mal fayda verir ne de evlat. Ancak Allah’a kalb-i selim ile gelenler o günde fayda bulur”[4]. O halde o gün için tertemiz bir kalbe, arı-duru bir gönle sahip olmak gerekir.

Tâbiûn neslinin büyük âlimlerinden Şehr b. Havşeb, bir gün, müminlerin annesi Ümmü Seleme’ye merakla Sevgili Peygamberimizin (sav) en çok yaptığı duayı sorar. Ümmü Seleme bu duanın ‘Ey kalpleri bir halde bir hale çeviren Allah’ım! Kalbimi dinin üzere sabit eyle!’ duası olduğunu söyler [5]. Evet, Sevgili Peygamberimiz (sav) ısrarla bu duayı yapmıştır. Zira kalp, yapısı itibarıyla değişkendir, halden hale, renkten renge bürünebilmektedir. Rasûl-i Ekrem (sav), kalbin bu durumunu bir sözünde, çöldeki bir ağacın üzerinde asılı kalan ve rüzgârla bir oraya bir buraya savrulan kuş tüyüne benzeterek dile getirmiştir [6].

إِذْ جَاءَ رَبَّهُ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ ﴿٨٤﴾

“O, tertemiz bir kalple rabbine yönelmişti.” (Saffat, 84)

“Tertemiz kalp” diye çevirdiğimiz 84. ayetteki kalb-i selim deyimini, inkâr ve şirkten, kibir, gurur, kıskançlık, kin, öfke, riya, cimrilik gibi ahlâkî hastalıklardan ve nefsanî tutkulardan kurtulmuş; ruha yetkinlik kazandıran ve erdemli davranışların kaynağı, güzel hasletlerle bezenmiş olan manevi kişiliği ifade eder (İbn Âşûr, XXIII, 137). Hz. İbrahim böyle bir kişiliğe sahip olduğundan, kendisine uyanlarla birlikte Müslümanlar için “güzel bir örnek” olarak gösterilmiştir (Mümtehine 60/4).

Kaynak: Kur’an Yolu Tefsiri, Cilt: 4, Sayfa: 541.

[1]. İbn Mâce, Zühd, 24. [2]. İbn Hanbel, V, 147. [3]. Müslim, Birr ve sıla, 34. [4]. Şuarâ, 26/88-89. [5]. Tirmizî, Deavât, 89. [6]. İbn Hanbel, IV, 409.